

Circus Ronaldo

broers muziekvariété onder de naam Ronaldo. Een goed klinkende naam, die ze twintig jaar later ook gebruikten voor hun circus. Jan werd Johnny Ronaldo. In 1971 begonnen de twee broers ermee, maar drie jaar later stapte Herman eruit en zei hij het zwervend leven vaarwel om als vaste pianobegeleider bij het Ballet van Vlaanderen te gaan werken.

Jans of beter Johnny's zonen Danny en David vormen de zesde generatie. Zij hebben er eigenlijk voor gezorgd dat Circus Ronaldo richting circustheater ging, nog vóór de bloei van de Franse circustheaters begin dit decennium. Een echte opleiding hebben zij niet gehad, ze zijn niet naar de circusscholen geweest. Hoe zijn zij begonnen?

Johnny Ronaldo: 'Wel, zoals mijn kleinzootjes er stilletjes aan mee beginnen. Al spelend erin tuimelen. Ik heb mijn kinderen nooit gepusht, wij pushen de kleinkinderen ook niet. Maar toch zijn zij nu al bezeten van het circus. Danny en David hebben ook van kleins af aan gejongleerd en aan acrobatie gedaan. Toen ze groter werden, gingen ze grasduinen in de geschiedenis en vonden die mengvorm van commedia dell'arte en het circus, die de familie in de vorige eeuw beoefende. "Waarom doen wij dat nu niet?" vroegen zij zich af. Ik had drempeelvrees. Gaan de mensen van nu dat wel pikken? Danny en David wilden dat toch proberen. Het sloeg in als een bom. Zodanig dat ik

mij afvraag waarom ik niet op het idee gekomen ben. Misschien stond ik er iets te kort bij en konden zij wat afstand nemen van de geschiedenis. Als mijn grootvader dit kon zien, zou hij zichzelf herkennen.'

'Ook de schoondochters zijn er goed ingetuimd. An is regentes lichamelijke opvoeding en heeft dansexpressie gevolgd. Nadine is eigenlijk sierkunstenaar en decoreert de woonwagens. Zij wou heel graag trapeze doen en ze heeft dan les gevolgd in de circusschool van Leuven. Bij onze groep zijn ook een paar niet-familieleden, zoals Karel Cremers. We hebben hem toevallig leren kennen. Hij was straatartiest en juist door het feit dat het een straatwerker is, kunnen wij er beter mee werken dan met een circusartiest. Hij staat dicht bij ons medium. We hebben dan wel geen familieband, er is wel een familiegeest onder ons. We zijn één groep, maar een groep van individuen. Dat is ook voor de voorstelling belangrijk. Wij zijn een eenheid in onderscheid. Iedereen heeft zijn eigen karakter, zijn eigen voorgeschiedenis en Danny brengt daar eenheid in. Ieder heeft het recht zijn eigen type uit te bouwen en dat te integreren in het geheel. Dat vind je bij Cirque du Soleil nu niet. Wij willen, in de echte traditie van de commedia dell'arte, de groepsleden de mogelijkheid geven hun typen uit te bouwen. Iemand die vroeger Pantalone speelde, deed dat jaren achter elkaar, in steeds andere

verhalen, maar het was dezelfde Pantalone.'

Naast de tentvoorstelling spelen de twee zonen ook een uitgebreide straatact *Lazzi* en sinds vorig jaar is er *Bric à Barak* bijgekomen. Een oude boerenkar dient als podium. De titel *Lazzi* verwijst naar de commedia dell'arte, waarmee de grappen werden aangeduid van de zanni die niets met het verhaal hadden te maken. Toch zijn de *Lazzi* van de twee broers niet zomaar wat vrijblijvende grollen. Ook hier het gevecht om erkenning en waardering als artiest, ook hier een melancholische onderlaag, die de grappen en de jongleerkunstjes een theatermeerwaarde geven.

Een stoet trekt rond de piste. Vuur, veel vuur, trekkmuziek, een vogelkooi met een doodskop erin hangt als een marionet aan een houten speelkruis. Na de bisnummers is er het slotnummer van de clown, als een samengebalde opvolger van de zanni's, van de jongleurs, van de saltimbanco's, de vrije artiesten. Zonder masker, zonder schmink, alleen met zijn kleine harmonica, en langzaam zakt hij als een stoffenpop in elkaar. Een ontroerend, subtiel slotbeeld.

Vrienden van Johnny zijn twee jaar geleden naar *Saltimbanco* van Cirque du Soleil gaan kijken. Cirque du Soleil speelt saltimbanco, Circus Ronaldo niet, Johnny en zijn familie zijn het.